

A Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár

2014. évi beszámolójának és 2015. évi cselekvési tervének értékelése

Beszámoló

Általános észrevételek

A Könyvtár által elkészített szakmai beszámoló arról tanúskodik, hogy 2014-ben az intézmény a jogszabályokban (1997. évi CXL Tv. 55. §., 56. §., 65. §., 73/2003. Korm. r. - ODR, 39/2013 (V.31.) EMMI r. - KSZR) meghatározott feladatok maradéktalan és magas szintű ellátására, a megvalósítás innovatív fejlesztésére törekedett, az eredmények alapján sikeresen. A beküldött dokumentumról összességében megállapítható, hogy a könyvtári munkafolyamatok és tevékenységek bemutatása széleskörűen, részletesen és szakszerűen megtörtént, adatokkal alátámasztva. A 2014. évi munkaterv fő pontjai sikeresen teljesültek, köztük az „Olvassunk együtt! Szövegértést fejlesztő programsorozat” (46 millió Ft TÁMOP), a szakemberképzés (11 millió Ft TÁMOP), 21 település gyűjteményének OLIB katalógusba építése.

Szervezeti kérdések

2014 folyamán sor került Kecskemét megyei jogú város könyvtári ellátásának egységesítésére és a kettős funkciójú intézményekkel való együttműködés erősítésére. Az ezzel járó szervezeti változást (a fiókhálózat az Olvasószolgálathoz került) a módosított Alapító Okirat rögzíti. (Az SZMSZ megtárgyalása áthúzódott 2015-re.)

Gyűjtemény

A Könyvtár betartotta a központi költségvetési támogatás felhasználásához készült végrehajtási rendeletben előírtakat, és összesen több mint 33,7 millió Ft-ot költött állományának bővítésére. A beszerzés során a színvonalas kínálat fenntartására és a használók igényeit figyelembe vevő tervszerű fejlesztésre törekedett. A beszerzett művek kölcsönzési számai visszaigazolják e törekvések sikerességét. (A 2014 első felében kölcsönzés céljára vásárolt dokumentumok 90 %-át kölcsönözték ki 2015. január 15-éig, átlagosan 4,3 alkalommal. Az összes vásárolt dokumentum kölcsönzésének átlaga 3,9.) – A gyűjteménnyel kapcsolatos nyilvántartások vezetése, a selejtezés és állományvédelem folyamatosan és a szakmai követelményekkel összhangban zajlott. A gyarapítás és apasztás egyensúlya az állomány frissen tartását segíti elő, az olvasók érdekeit szolgálja. Ebben az évben az apasztás a gyarapítás 39 %-át tette ki. Az állomány több mint 12.000 db-os többlettel zárt. A gyűjtemény fejlesztése mellett fontos feladat a megőrzés, a védelem és a megóvás is. A kötetzet összesen 1.343 dokumentum restaurálását és konzerválását végezte el 1.383.346,- Ft értékben.

Könyvtárhasználat

Kecskemét lakóinak közvetlen könyvtári ellátása a központi könyvtár, 10 fiókkönyvtár és az idősek és fogyatékosokkal élők számára szervezett Otthon Könyvtár szolgáltatás feladata. 2014-ben a fiókkönyvtárak nyitva tartásának módosításával a Könyvtár egy újabb lépéssel demonstrálta, hogy rugalmasan alkalmazkodik a használói igényekhez. Tovább bővült az OLIB számítógépes könyvtári rendszert használó fiókkönyvtárak köre. 2014-ben is folytatódott a Könyvtárhoz érkező tájékoztatási kérdések számának növekedése (a központi könyvtár és a fiókkönyvtárak összesen

136.623 kérdést fogadtak). Az „aktív tájékoztatás” eszközei a honlapra is kikerültek. A Könyvtár tájékoztatási szolgáltatásai számtalan formában és műfajban testesülnek meg, ezek sokszínű választékáról a beszámoló teljes képet ad. A Könyvtár mellett az információs szolgáltatások fő közvetítője a 24 órában elérhető www.bacstudastar.hu portál. 2014-ben információtartalmának rendszeres bővítése mellett az idegen nyelvű változat kialakítását kezelték kiemelt feladatként.

A 2014-ben 428 ezer személyes látogatás mellett 443 ezer virtuális látogatást regisztrált a Könyvtár. Közel 400 ezer dokumentumot kölcsönzött, 646 ezret helyben használtak az érdeklődők. Az ODR keretében más könyvtáraknak több mint 10.500 dokumentumot adott kölcsön (32%-os növekedés az előző évhez képest). 2014-ben a gyűjteményből 129 ezer kölcsönzési alkalommal csaknem 400 ezer dokumentumot kölcsönöztek.

A központi könyvtárban és a fiókkönyvtárakban a használói számítógépek megfelelnek a korszerű követelményeknek. Ezek az elektronikus ügyintézéshez is háttérrel biztosítanak. Különösen az idősek és a leszakadó rétegek számára jelentenek fontos lehetőséget.

A Könyvtár szolgáltatásai a honlap révén minden nap 24 órában elérhetőek. 2014-ben 443.505 alkalommal használták a távolról elérhető szolgáltatásokat, az elektronikus katalógust és a honlapot. A távhasználatok száma 22%-kal nőtt. A tájékoztatás forrásait a Könyvtár folyamatosan bővíti: hírek, aktuális események, helyi és megyei vonatkozású adatbázisok, Katona József és Kodály Zoltán tudástár, a „Mindennapi élet helyi jogszabályai” (a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés és Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlésének rendeleteinek és határozatainak visszakereséséhez). A Könyvtár portálján kialakításra került a szakmai továbbképzés távoktatási elektronikus felülete, ami a KSZR-ben dolgozók önképzését segíti.

Menedzsment és minőségfejlesztési tevékenységek

A Katona József Könyvtárból 23 személy, 25 képzésen, 16 féle akkreditált tanfolyamon bővítette szakmai ismeretét. E mellett mintegy 2.000 használó-képző programot szerveztek, melynek célja elsősorban az olvasás, digitális olvasás kompetenciáinak fejlesztése volt. A Könyvtár sok erőfeszítést tesz annak érdekében, hogy éljen a hazai és az európai uniós pályázati lehetőségekkel a szolgáltatások korszerűsítése és fenntartása céljából. Menedzsment-tevékenysége keretében Esélyegyenlőségi terv készült a 2014-2016-os időszakra; aktualizálták az időügyi programot, a könyvtári munkatársak számára több szakmai fórumot szerveztek. A Könyvtár céltudatosan készül a szakmai mutatók rendszeres alkalmazására, egyes tevékenységeit tekintve elégedettségi vizsgálatokat végzett használói, valamint partnerei körében.

A beszámoló tanúsága szerint a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár valódi közösségi térként funkcionál: rendezvénynaptára gazdag és igen változatos kínálatot rejt; programjai igen vonzóak a különböző korosztályba tartozók számára (2.587 alkalom több mint 71 ezer fő). A Könyvtárról összesen 234 db média megjelenés került archiválásra (187 folyóiratcikk, 1 rádiófelvétel és 46 televíziós felvétel). A Könyvtár aktív résztvevője a könyvtáros szakmai közéletnek, számos rendezvény kezdeményezője és gazdája volt az elmúlt évben is.

A Könyvtár az évtizedek során mintaszerű kapcsolatrendszert épített ki partnereivel. Az együttműködés különböző közös projekteken is tetten érhető (például idősek informatikai felzárkóztatása, teleházak munkatársainak továbbképzése, idegenforgalmi információs anyagok frissítése). 2014 végére 7 középiskolával sikerült az iskolai közösségi szolgálat ügyében együttműködést kialakítani.

A vezetés a Minősített Könyvtár cím elnyerését követően, a dolgozókat megnyerte a 2014. május 20-án megjelent Könyvtári Minőségi Díj pályázat elkészítésére. A pályázat célja azon minősített könyvtár elismerése, amelynek kiemelkedően magas szintű, innovatív szolgáltatásait a használók, a partnerek és a fenntartó sokoldalúan visszaigazolja. A Könyvtári Minőségi Díjat a Minősített Könyvtár címet elnyert hazai könyvtárak pályázhatják meg. 2015. január 22-én, a Magyar Kultúra Napján a kulturális kormányzat tartósan magas színvonalú tevékenységéért a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár munkáját Könyvtári Minőségi Díjjal ismerte el, elsőként a magyar könyvtárak között.

A cselekvési terv

A Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár az EMMI szakpolitikai céljaihoz illeszkedő, a törvényi feladatok teljesítését kitűző éves cselekvési tervet fogalmazott meg, s ezt a célt szolgálják a tervezett infrastrukturális fejlesztések, felújítások, pályázati tevékenység, valamint a kiadványok, sajtómegjelenések is. A tevékenység fókuszában a könyvtári szolgáltatások állnak, az aktív tájékoztatás, a számítógépek személyes használata, az elektronikus szolgáltatás, EU infók. De ide tartoznak a csoportos foglalkozások, az olvasásnépszerűsítő családi programok is, az országos, megyei és városi hatókörű események, rendezvények, a könyvtári közösségek programjai is. Tovább folytatódik a használók képzése, együttműködésben a Nyugdíjas Klubok Megyei Jogú Városi Szövetségével és a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületével. Kiemelt figyelmet kapnak a minőségirányítási tevékenységek, az adatbázis építések, helyismeret, digitalizáció és az innovatív megoldások. Mindezek mind a városi ellátás, mind a területi munka ellátásában szerepet kapnak.

A tervezés során alkalmazandó mutatókról: A nyitva tartás mutatói változatlan intenzitásúak. A könyvtárhasználat mutatói tervezésekor a Könyvtár szinten tartó, illetve pozitív értékeket kalibrált. Ez érvényes a gyűjteményfejlesztés mutatóira is. A feltárás, tudományos kutatás mutatói reálisan tervezettek. A rendezvények esetében a könyvtár eddig is kapacitása maximumán teljesített így érthető és indokolt a visszafogottabb tervezés. Az állományvédelem kapcsán nő az aktív állományvédelmi intézkedésben részesülő dokumentumok száma.

Összegezve: egy igen aktív, dinamikus cselekvési terv készült, amely a Könyvtár, a Könyvtár vezetése és valamennyi munkatársa számára konkrétan, határidővel kijelöli a feladatokat. Az eredményes teljesítéshez szükséges humán erőforrás és szakmai kompetenciák rendelkezésre állnak az intézményben. Az eredményes teljesítéséhez kérjük a fenntartó megyei jogú város támogatását, és javasoljuk, hogy a két dokumentumot a közgyűlés fogadja el.